

opusdei.org

Obžerstvo

Katechéza Svätého Otca
Františka o nerestiach a
čnostiach (3).

27.02.2024

Drahí bratia a sestry, dobré ráno!

Na tejto našej ceste katechézami,
ktoré robíme o nerestiach a
čnostiach, sa dnes budeme venovať
neresti *obžerstva*.

Čo nám o ňom hovorí evanjelium?
Pozrime sa na Ježiša. Jeho prvý
zázrak na svadbe v Káne Galilejskej
odhaľuje, že má *pochopenie pre*

ľudskej radosti. Stará sa o to, aby sa hostina úspešne završila. Dáva neveste a ženíchovi veľké množstvo dobrého vína. Počas celého svojho pôsobenia sa Ježiš javí ako prorok, ktorý sa veľmi odlišuje od Jána Krstiteľa. Ak si Jána pamätáme pre jeho askézu – jedol, čo našiel na púšti –, tak Ježiš je naopak Mesiáš, ktorého často vidíme za stolom. Jeho správanie u niektorých vzbudzuje pohoršenie, pretože je nielen láskavý k hriešnikom, ba dokonca s nimi aj jedával. Týmto gestom prejavil ochotu stýkať sa, a byť blízky so všetkými.

Je tu však aj niečo iné. Zatiaľ čo Ježišov postoj k židovským predpisom nám odhaľuje jeho úplnú podriadenosť Zákonu, predsa sa prejavuje ako súcitný voči svojim učeníkom: keď boli pristihnutí ako v sobotu trhajú zopár klasov pšenice, pretože boli hladní. Ospravedlňuje ich a pripomína, že kráľ Dávid a jeho

spoločníci, keďže boli v núdzi, tiež jedli z posvätných chlebov (porov. *Mk 2, 23-26*). Ježiš prináša novú zásadu: svadobčania sa nemôžu postiť, kým je s nimi ženích; budú sa postiť, keď im ženícha vezmú. Všetko sa teraz vzťahuje na Ježiša. Keď je On uprostred nás, nemôžeme smútiť, ale v hodine jeho umučenia sa treba postiť (porov. *Mk 2, 18-20*). Ježiš chce, aby sme sa v jeho spoločnosti radovali – On je Ženich Cirkvi – zároveň však chce, aby sme mali účasť aj na jeho utrpení, ktoré je zároveň utrpením maličkých a chudobných.

Ďalší dôležitý aspekt je to, keď Ježiš *upúšťa od rozlišovania medzi čistými a nečistými jedlami*, ktoré židovský zákon rozlišoval. V skutočnosti – ako vysvetľuje Ježiš – človeka nepoškvrňuje to, čo do neho vchádza, ale to, čo vychádza z jeho srdca. A tak povedal, že „všetky pokrmy sú čisté“ (*Mk 7, 19*). Preto

kresťanstvo neuvažuje o nečistých jedlách. Pozornosť však musíme sústrediť na vnútornú stránku: teda nie na jedlo samotné, ale *na náš vzťah k nemu*.

Ježiš v tejto súvislosti jasne hovorí, že to, čo robí jedlo dobrým alebo zlým, nie je jedlo samotné, ale vzťah, ktorý k nemu máme. A vidíme to, keď má človek neusporiadaný vzťah k jedlu, pozrieme sa na to, ako sa stravuje, je v zhone, akoby s nutkaním nasýtiť sa a nikdy sa nenasýti, nemá dobrý vzťah k jedlu, je otrokom jedla.

Tento vyrovnaný vzťah, ktorý Ježiš nastolil vo vzťahu k jedlu, by sme mali znovu objaviť a oceniť, najmä v spoločnostiach takzvaného blahobytu, kde sa prejavuje veľa *nerovnováhy* a veľa *patológií*. Ľudia jedia príliš veľa alebo príliš málo. Ľudia často jedia v opustenosti. Rozširujú sa poruchy príjmu potravy: anorexia, bulímia, obezita... Potom sa

medicína a psychológia snažia riešiť nesprávny vzťah k jedlu. Nezdravý vzťah k jedlu vytvára tieto ochorenia.

Tieto choroby, často bolestivé, väčšinou súvisia s psychickým a duševným utrpením. Stravovanie je prejavom niečoho vnútorného: predispozície k vyváženosti alebo nestriednosti; predispozície k schopnosti ďakovať alebo arogantnému nárokovaniu si na samostatnosť; predispozície k empatii s tými, ktorí sa vedia podeliť o jedlo s núdznymi alebo sebecku tých, ktorí si všetko hromadia pre seba. Dôležitá je otázka: povedz mi, ako sa stravuješ, a ja ti poviem, akú máš dušu. V spôsobe stravovania sa prejavuje naše vnútro, naše zvyky a psychické postoje.

Starobylí otcovia nazývali nerest obžerstva názvom „gastrimargia“, čo je výraz, ktorý možno preložiť ako „šialenstvo brucha“. Poznáme

príslovie: jeme preto, aby sme žili,
nežijeme preto, aby sme jedli.

Obžerstvo je nerest, ktorá sa vŕstepuje do jednej z našich životných potrieb, napríklad do oblasti výživy. Dávajme na to pozor.

Ak to hodnotíme zo *sociálneho* hľadiska, obžerstvo je azda najnebezpečnejšou nerestou, ktorá *zabíja planétu*. Pretože hriech tých, ktorí podľahnú kúsku torty, pri všetkej úcte, to síce nespôsobuje veľké škody, ale nenásytnosť, s akou už niekoľko storočí poľujeme na dobrá našej planéty, to ohrozuje budúcnosť všetkých. Vrhli sme sa na všetko, aby sme sa stali pánmi všetkého, zatiaľ čo všetko bolo zverené do našej opatery, nie na drancovanie. Tu je teda veľký hriech, besnenie brucha: zriekli sme sa pomenovania „ľudia“, aby sme prijali iné pomenovanie, „spotrebitelia“. Ani sme si neuvedomili, že nás tak niekto začal nazývať. Boli sme

stvorení, aby sme boli „eucharistickými“ mužmi a ženami, schopnými vďačnosti, rozvážnymi v užívaní zeme, a namiesto toho sme v nebezpečenstve, že sa premeníme na dravcov. Teraz si uvedomujeme, že táto forma „obžerstva“ spôsobila veľa škody vo svete.

Prosíme Pána, aby nám pomáhal na ceste striedmosti, a aby rôzne druhy obžerstva neovládli náš život.

(Preklad: Slovenská redakcia Vatikánskeho rozhlasu – Vatican News, Andrej Klapka, Martin Jarábek)

.....

pdf | document generated
automatically from <https://opusdei.org/sk-sk/article/obzerstvo/> (29.03.2026)